

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Loca Infesta,|| Hoc est:|| De Infestis,|| Ob Molestantes||
Daemoniorvm Et Defvncto-||rvm Hominvm Spiritvs,
Locis,|| Liber Vnvs.||**

Thyraeus, Petrus

Coloniae Agrippinae, 1598

VD16 T 1247

Cap. XXIII. Qui sint veri & proprij authores eorum, quæ in Spirituum infestationibus atq[ue] molestijs, vel visu, vel auditu, vel tactu, vel quouis alio modo percipiuntur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61332)

gnoscant, miris & occultis, sed tamen veris, modis vstionem efficiunt. Nec dubitabit veris, quamuis occultis, modis hæc fieri, qui meminerit rerum admirandarum, quarum mentionem facit Plinius lib. 2. cap. 103. & 107. flammæ inquam, quæ in Nymphæo exit è petra, pluuiisq; accenditur: fontis quoq; Iouis in Dodone, qui quamuis gelidus sit, si tamen extinctæ ipsi faces adhibeantur, eas accendit, quemadmodum extinguit iniectas in se accensas. præterea fontis frigidi in Illyriis, super quem expansæ accendantur vestes.

7. *Verbera atq; vulnera* tribus modis infligunt. Nunc per assumpta corpora: nunc subsidio concitati aeris: nunc neutro horum modorum; sed vi atq; sua potestate nuda. Prior modus difficultatem nullam habet. Quemadmodum nos fuste, hasta, gladio, similibusq; instrumentis, in vulneribus infligendis vtimur; ita Spiritus assumptorum corporum membris. Alter, qui opera concitati aeris fit, clarus est. Neq; enim quisquam ignorat plurimum posse concitatum aerem, argumento sunt, vi ipsius dissectæ ædes, concitata maria, contractæ arbores, &c. Tertium confirmant vires Demonum, quæ in corpora tanta sunt, vt illa disrumpere atq; distrahere minimo negotio valeant.

8. Quibus modis vulnera infligunt & verbera, iisdem mortem consciscunt: propterea, quod inflicta vulnera & verbera via quædam sunt ad mortem; in qua cum longior progressus fit, tandem ad mortem peruenitur, & vita amittitur. His venenum adderem, quod dum viuentibus afflant, vita priuare possunt.

CAP. XXIII.

Qui sint veri & proprii auctores eorum, quæ in Spirituum infestationibus, atque molestijs percipiuntur, vel visu, vel auditu, vel tactu, vel quocunq; modo alio. & ostenditur, quæ humanis Spiritibus tribui debeant, quæue minime.

8. **M**olestias, quibus Spiritus viuentibus infesti esse solent ad tria capita reuocauimus. & alias visu, alias auditu, alias tactu percipi docuimus. Explicauimus singularum rationes: Post hæc ipsarum verus & genuinus auctor inquirendus est,

Et formæ sunt corporum hi Spiritus: & corporum motores sunt. Hic quamvis formæ non sint; motores tamen sunt; quocirca & hæc mouere poterunt. Atque hæc pluribus docet Tostatus in 25. Matt. q. 773 quamvis contrarium docet S. Thomas in 1 part. q. 117. art. 4 est; & discutiendum, *Sintne singuli Spiritus, qui molesti sunt, omnium molestiarum, quæ ipsis tribuuntur, per se auctores; an potius per alios aliquando fiant; his tamen vel illis tribuantur, quod vel horum vel illorum nomine, vel ipsis presentibus excitentur.*

Et de Spiritibus humanis præcipua quæstio est, non de Dæmonibus. Hi enim cum plurimum valeant ingenio, scientia atque potentia; quascunque recensimus molestias *per se*, suisque viribus poterunt excitare, de quibus, Vtrum ab humanis Spiritibus afferri valeant, non sine multis, magnisque rationibus dubitatur.

Primum enim ingenij acumine atque perspicuitate Dæmoniorum Spiritus plurimum superant humanos. Quamvis enim & hoc quidam mortales excellent; & quædam quasi naturæ monstra inter homines, visi sint; Dæmoniorum tamen quoscunque homines, tantum ingenij præstantia, quantum natura excedere videntur. Et natura quantum excedunt? vt nulla humana, eorum perfectionem attingat.

Deinde scientia Spirituum humanorum multò illorum inferior est. Illi & variam rerum habent experientiam; & multa in vastissimo orbe, à condito mundo obseruarunt: & quod præcipuum est, rerum omnium species atque simulachra, quæ scientiarum quoddam quasi sunt seminarium, à Deo Optimo Maximo (cùm primum conditi sunt) acceperunt; in quibus ob id quodcunque lubet, non minùs, quàm speculo, rerum naturas proprietatesque clarissimè perspiciunt. Quid horum in Spiritibus humanis? Quàm parum in corporibus experti? Quàm pauca in mundo obseruarunt? Quarum rerum speciebus, nisi quas ex hisce inferioribus, quasi emendicarunt, sunt instructi?

Sed etsi ingenij acumine abundarent Spiritus humani: & quibus Dæmones ornatissimi sunt, pollerent scientiis; necdum tamen illos accederent; propterea, quod *viribus*, quæ hic etiam magnæ requiruntur, multò sint Dæmonibus inferiores. Comparatur homo *fæno*, quod hodie est, & *cras in clibanum mittitur*. Comparatur *fæni flori*, quæ citò decidit. Esa. 40. At de Dæmonibus dicitur, quod *non sit potestas super terram, quæ cum eorum potestate conferri comparariq; debet*. Job. 41.

Et hæc quidem ex ipsorum Spirituum conditione rationes **6.**

M

petite

DE LOCIS INFESTIS

petitæ non immeritò dubium animum reddūt. Sed res, quæ cum molestiis coniunctæ difficultatem augent plurimum. Quàm enim sunt variæ? magnæ? multiplicæ? stupendæ? humanam fidem propemodum superantes? obseruatur primùm varius motus: deinde producuntur rerum diuersæ formæ, oculisque viuentium obiciuntur: formantur corpora, & quidem diuersissima, pro ætatum, sexumque conditione; eademque de locis ad loca transferuntur: fiunt varij soni; nunc graues, nunc leues; excitantur tumultus; audiuntur voces; vis viuentibus infertur: protruduntur, retrahuntur: Nunc mors ipsis adfertur, nunc infliguntur vulnera. Denique sexcenta his similia notantur. Hæccine vniuersa humanos Spiritus auctores habere credendum est?

7. Habere probant ipsi Spiritus, qui apparere dicuntur, hæcque hisque similia efficere. Non habere persuadet & rerum, quæ sunt, magnitudo; & Spirituum infirmitas. Nos in re difficili & ardua & dubia, quantum ratione & coniectura assequi possumus, saluo melius sentiētium iudicio, docebimus: si prius vnum atque alterum, de quo dubium nullum est, posuerimus.

8. Primum est, *Omnia hæc non malè humanis Spiritibus tribui, quando, hisce Spiritibus presentibus, Angeli (boni an mali nō laboro, posterius hoc, c. sequēti explicabitur) hæc in persona humanorū Spirituū efficiūt. vt ob id nō malè dicamus, nos humanos Spiritus vidisse; quamuis quicquid viderimus, opus fuerit Angelorum: & audiuisse humanos Spiritus, ab iisque molestiam passos; quamuis molestiarum authores fuerint Angeli. Nonne Imperatorem rectè se vidisse dicit; qui chlamydem, quæ Imperatorem texit, vidit? Nonne à Rege dicitur supplicio affectus; qui à Regiis ministris qui Regis personam sustinebāt, supplicium tulit? Non mentiebatur, qui populo Iudeorum dicebat, Deut. 6. Audi Israel: Ego sum Dominus Deus tuus: & tamē non Deus loquebatur, sed Angelus, qui dicere poterat se esse Dominum Deum, quia Domini Dei personam sustinebat.*

9. Alterum est, *Omnia illa opera, quæ recensuimus, etiam tunc rectè posse humanis Spiritibus tribui, quando ipsi autoprofopos presentes non sunt; sed tamen in ipsorum persona, ab Angelis fiunt. Scripturæ mos est, vt rerum Imagines iisdem nominibus insigniantur, quibus ipsæmet res solent appellari. Cælestium potestatum imagines, quæ ex metallo formatae super arcam Testamenti collocatae erant, nomen Cherubin retinent. Exodi 25. Rex Pharaon, qui spicarum atque bouum imagines futuræ sterilitatis nuncias, viderat dormiens, nihil se nisi Spicas & boues vidisse testatus est. Genes. 41. Et Pincerna Pharaonis in carcere cum Ioseph existens vitem se in somnis vidisse dixit, in qua essent*

Et tres propages: & tamē nec vitē, nec propages; sed rerū illarū
 imagines vidit. Ibidē. Et nos quoq; cū pictā videmus tabulam,
 eorū ipsam nominib' cōpellamus, quorū formas refert & species.

Veruntamen quamvis hæc ita sint; non tamen nullæ hīc sunt
 Spirituum humanorum partes. Quamvis aliquando ipsi præsentēs
 non sint; non tamen semper sunt absentes. Quamvis non omnia per
 se faciunt; non tamen dicendum est facere omnino nihil. Aliquando
 præsentēs sunt in propria persona. Aliquando quædam efficiunt. Et
 quandoq; etiam possunt quæ tamen non faciunt.

Quando igitur sunt præsentēs his molestiis humani Spiritus?
 Quid in his possunt? Quid faciunt, & per se moliantur? Quando
 sint autoprofopos præsentēs, non semper clarum est. Vide quæ su-
 perius cap. 10. 11. dicta. Non certò semper constat, quid per se ipsi hīc
 faciunt. Quid vel possint, vel non possint sequentibus docemus Af-
 fertis.

Primum sit. Possunt defunctorum hominum Spiritus propria virtute
 ad alia atque alia loca transire; nec in hoc opus habent vllō vectore. Atque
 ita docet Toftatus in 25. Mat q 772. Cur enim non possent? An ip-
 sis vis omnis se mouendi, postquam corpora deposuerunt ademp-
 ta est? Quis credat? in se locis, vbi corpora intereunt, semper ma-
 nent? quid absurdius dii potest?

Subsistentēs quædam per se, naturæ sunt humani Spiritus,
 quando corpora relinquerunt: valentq; perfectæ et intelligendi
 & appetendi virtute. quid si igitur tum locum quendam sibi con-
 uenientem apprehendant; & illic esse atque conuersari deside-
 rent; nonne eodem se suis viribus promouere, nisi superioris au-
 thoritate (quæ tamen ius naturæ ipsis saluum relinquit) prohibe-
 atur poterunt? Sic si præsentem, in quo degunt, sibi intelligant esse
 molestum & perniciosum, volentq; inde cedere; annon valebunt?

Imperfectissima illa animalia Aristoteli sunt, quæ ita locis af-
 fixæ sunt, vt se mouere inde nequeant: & tamen inter hæc ipsa,
 nulla sunt, quæ non aliquousq; vel aliquatenus se possint promo-
 uere. Et hominum Spiritus, qui inter naturas creatas post Spiritus
 cœlestes principem locum obtinent, omni se mouendi virtute
 destituti erunt.

Valent virtute se mouendi mentes illæ cœlestes; & quidem
 maxima. Ita constanter cum Theologorum schola docent Philo-
 sophi, sed ad harum conditionem proximè accedunt Spiritus hu-
 mani, à corpore seiuncti. præstabit igitur & ipsi eadem, qua illi,
 mouendi virtute.

M. Sed

17. ⁹² Sed si se mouere possunt; quid est, quod anima Lazari. illius Evangelici, Lucae 16. dicitur *ab Angelis deportata in sinum Abrahae*? quid opus vectore Spiritui firmo atque robusto? Absurda nimium est sententia quorundam, hinc colligentium, Animas corporibus exutas mouere se loco non posse; quod *ab Angelis*, quasi mortuum & ignauum onus dicantur *deportari*. Nec enim *portandi* verbum eam habet vim, vt significet onus gestare; sed pro *ducere* positum est; vt in illo psalmo 90. *In manibus portabunt te, ne forte offendas ad lapidē pedem tuum*. Non enim significat Propheta Angelos manibus suis portaturos Christum; sed ita ducturos quacunque incederet, & ita profecturos, vt non magis ad lapidem posset offendere, quàm si manibus gestaretur. Eodem modo significatur animam Lazari portatam ab Angelis. Quocirca non magis, ex hoc loco, animas quàm ex illo Psalms Christum moueri non posse, probari potest. Non Angelorum ministerio Lazari anima indigebat. Honoris officium, quod ipsi debebatur, praestabant Angeli.

18. Idem beneficium *beatis animabus*, quando ex hoc seculo emigrant, iidem Angeli praestant: quæ alioquin per se absque vlllo cœlestium Spirituum subsidio & sodalitia, mox ad cœlestia regna transuolare possent. Neque enim animæ hæ locum possunt ignorare, aut quò & quâ tendunt. beatę enim sunt; & quæ ad ipsarum cõditionem pertinent, nõrunt perfectè.

Neque deest ipsis facultas mouendi. hoc iam demonstratum est. Et cum ipsos ardens cupiditas teneat; vt Christo sint praesentes; summaque obedientia, vt sententiam, quæ pro ipsis lata est, cum corpora relinquerent, expediunt; subito se ad cœlos transferrent. Vide Tostatum in 25. Matth. q. 777.

19. Et quamuis *purgandorum Spiritus*, non sine custode Angelo, ad supplicij locum descendant; non tamen ille vector, sed ductor ipsorum est. sciūt illi Spiritus, postquam è corpore egressi; quis ipsis locus destinatus sit. Et licet pœnas horreant, promptissimè tamen ad illas se offerunt: adeoque ad supplicij loca festinant, cum sciāt peccatis suis illas deberi, & iis persolutis aditum sibi ad cœlestia, sempiterna & immensa gaudia patere. Angelum verò ductorem atque socium habent; partim vt viam, quam ignorare possunt, demonstraret, partim vt solatium aliquod ab iisdem percipiant. Vide Tostatum in 25. Matth. q. 778.

20. Similiter *damnatis Spiritibus*, si quidè per se, diuinam sententiã exequi vellent, vectoribus nullis opus esset: vectores tamen (non tantum ductores) habent, & quidem Dæmones, (quamuis Hiero. in 7. cap.

in 7. cap. Daniel. & Ambros. lib 5. Epist. Epist. 21. bonos Angelos videantur asserere): tum quia locum supplicij sibi destinatum ignorant: tum quia supplicia, suppliciorumque locum, quæ ad eunda sunt, horrent & aduersantur; quemadmodum & Deum ipsum, cuius sententiam detestantur & blasphemant. vt ob id, nisi vis illis à Dæmonibus, quasi diuinæ iustitiæ ministris, fieret, atque ad inferos raperentur, loca inferni nequaquam per se peterent. Vide de his Dominicum Soto in fine Comm. in 4. Sententiarum, & Theodorum Peltanum de Purg & Sedib. Anim & Tostatam in 25. Mat. q. 779. Valent igitur vi mouendi defunctorum Spiritus. Atque hoc primum est Assertorum nostrorum.

Secundum sit. *Possunt iidem defunctorum Spiritus propria virtute ad viuentes redire; quãuis, vt redeant, non semper permittatur.* Cùm enim virtute se mouendi sint præditi, & loca mutare valeant; cur minus poterunt ad superos redire, quàm ad quæcûq; alia loca penetrare? Et cùm bonum propositum ipsos ad loca petenda inuitet, poterit hoc æquè apud superos inueniri, quàm quibuscunque locis aliis.

Veruntamen quod virtute naturali sibi cõgenita possunt, hoc non semper ipsis permittitur; & in primis illis, de quibus nobis est sermo, molestantibus Spiritibus Hi certis locis, pro ratione futurorum meritorum, sunt deputati. ex quibus non nisi pro eius, qui supplicia decreuit, voluntate exire licet. Sed aliud est quærere, quid culparum merito debeant, aliud quid viribus naturæ possint.

Tertium Assertum. *Defunctorum hominum Spiritus, rerum Species per quas in viuentium oculos incurrunt et conspiciuntur, si ibidem vera desint corpora, per se efficere nequeunt.* Explico quod obscurius dicitur. Duobus modis cõtingit, vt defunctorum Spiritus sub visus sensum veniant. nunc in nudis tantum, quæ fiunt speciebus, nunc in veris corporibus. quæ species sui ad oculos transmittunt. De priori nobis sermo est. sed hic duplex est. Aliquando enim ipsæ Species non extra humanos sunt oculos, quemadmodum neque ipsæ, quæ videri videntur, res: aliquando in aere factæ ad oculos transmittuntur. Neutro modo opera sunt humanorum Spirituum.

Quo enim dici debent? Dum nullum esse extra visus organum habent, ingenio magno, acrique industria fiunt; & nunc quidem humorum varia multiplicique compositione, nunc phantasmatum cõmotione. quid autem hinc possunt humani Spiritus, quibus neque in humores, aut phantasmata potestas data; neque sciunt, quomodo vtraque cõponi, misceri que debeant, vt quas vellēt formas exhibeant?

25. Ita cum in aere compacto atque composito formantur *Species* humanos Spiritus non habent auctores. Et hic magna scientia, & excellens necessaria est potestas: quæ si non in omnibus, certè & pluribus, qui molesti sunt, Spiritibus, desideratur: ut taceam et si fortè posse in hoc genere non posse Spiritus hos à corpori u liberis, quod non potuerunt (quemadmodum hoc non potuerunt) corporibus coniuncti.

26. Quartum Assertum sit. *Nec his defunctorum Spiritibus authoribus hominis Imaginatione immediate perturbari, aut affici potest.* Omnis, quæ in *imaginationem* hominis impressio fit, rerum Speciebus & simulachris, tanquam quibusdam instrumentis, perficitur. Quocirca qui potestate has species producendi carent, in hominis *imaginationem* possunt nihil. At carent hac Spiritus defunctorum. Nec mirum quia etiam viui in *imaginationem* hominis potuerunt nihil *immediate*, quicquid potuerunt, interueniente exteriorum sensuum ministerio perfectum est.

27. Hinc iam ad quintum Assertum descenditur; quo dicimus, *Molestias, quas in somno quidam patiuntur, ob simulachra atque idola variasq; formas, quæ phantasiam occupant humanos Spiritus auctores habere non posse.* Si vigilantibus has afferre nequeunt, potuerunt dormientibus, & somno pressis? Somnus forsitan aliorum vel scientiam Spiritibus addit maiorem; vel vires robustiores?

28. *Corpora quoque propria virtute, vig. sua assumere nequeunt hi moestantes humani Spiritus.* Hoc sextum sit eorum, quæ asserimus. Ceterum nomine assumptionis, hoc loco, non illam unionem intelligimus, qua Spiritus corpori tanquam mobili uniantur, in eoque apparere & se exhibere affectant, sed compositionem atque aëris coagmentationem talem, quæ prorsus humanam formam, figuramue referat. In priori illa admittenda difficiles non sumus, at posteriorè ob duas causas humanis Spiritibus suspicamus impossibilem. Prior est, quod non inter Philosophos, etiam excellenter doctos, cõueniat, qua ratione assumptio illa perficiatur, posterior, quod vires humanorum Spirituum, dum corpora sua sustentant, huic negotio sint impares.

29. An fortè maiores sunt vires Spirituum separatorum, quàm coniunctorum? Vires naturas sequuntur: quo illæ habent perfectius *Esse*; eò integriores vegetioresq; vires, at *esse* Spirituum corpora infirmantium perfectius est eo, quod habent à corporibus separati: quemadmodum docet Tostatus Abulens, in 25. Matth. quest. 185.

Fortè

Fortè tunc scient, quod in corporibus constituti in hoc corpore & aeris coagmentatione ignorant. At vnde scire possunt illi, de quibus nostra est disputatio, damnati, vel nondum beati Spiritus? Ex se non intelligunt. Vnde igitur? forsitan statim aliquis seip-
 30

Et vt intelligant rationem, modumque componendi maxime: vires etiam habeant non inferiores abstracti à corporibus, quã corporibus inclusi: necdum tamen tantum creduntur posse, vt corpora hæc forment; quod nõ pares, sed multò maiores vires hic necessariae videntur, quàm humanis Spiritibus à Deo Opt. Max. sint communicatæ.
 31

Porrò quemadmodũ corpora hæc coagmentare atque cõden-
 32

fare per se nequeunt humani Spiritus: ita neque ipsi sunt, qui formas atq; figuras, sub quibus conspiciuntur à viuentibus, conferunt. Hoc 7. Assertorum. Eisdem authores habent figuræ atque formæ; quos habent ipsa cõdensata corpora; propterea quòd fines condensatorũ corporũ sint figuræ, atque à cõdensatis corporibus re nõ differant.
 33

Non igitur Spirituum humanorum opera sunt facies tristis, & macie confecta, aut vultus hilarior: non forma virilis aut foeminea: non species senioris aut adolescentioris. non intonsa & prolixior barba: non truces oculi; & quæcunque tandem ad formam spectare possunt. Quemadmodum vestis authorem habet non illum, qui ipsa vtitur; sed sartorem; ita formæ hæc non Spiritus, qui illas circumferunt; sed illum, qui corporum, in quibus formæ sunt, est compactor & fabricator.
 34

Eadem ratione colores, qui in hisce corporibus conspiciuntur, his Spiritibus, tanquam authoribus, tribui non debent. Hoc octauo assertum esto. An in formata iam corpora colorem per se valent inducere? Nec ipsi quidem hoc possunt (quamuis longè his excellentiores) Angeli: qui quotiescunque colorem rebus addunt, non per se, sed subsidio aliorum corporum addunt. Colores igitur, quoniã corpora sequuntur, eosdẽ cum corporibus habebunt authores.
 35

Interim tamen, quamuis corpora assumere *visua* non possint humani Spiritus; possunt tamen iam formata, & sibi quasi commodata, mouere & circumferre. Atque hoc nonum sit nostrorum Assertorum. Quid enim, cur minus possint, prohibet? si sua potuerunt, quæ olim fouebant; non poterunt his similia, quæ non fouent? Et formæ sunt corporum hi Spiritus: & corporum motores sunt. Hic quamuis formæ non sint; motores tamen sunt; quocirca & hæc mouere poterunt. Atque hæc pluribus docet Tostatus in 25. Matt. q. 773. quamuis contrarium docet S. Thomas in 1. part. q. 117. art. 4.

Venerun-

36. Veruntamen non quacunque sibi commodata & tradita mouere possunt. Quid si mole ingentes excedant montes? quid si enormi magnitudine superent quacunque humana; & nihilominus humanam retineant formam? Spirituum humanorum in assumptis corporibus non maior virtus est, atqui eorundem fuit in corporibus propriis. Quocirca si quæ corpora disdiapason humana excedant, humanorum Spirituum vi tantum illa non mouebuntur, sed etiam virtute aliqua superiore. Hoc decimum sit Assertorum, ex sententia Tostati Abul. in 25. Matth. q. 774.

37. Quod si verò assumpta infra humanorum corporum sint quantitate, multò illa facilius mouebunt, quoniam facilior motus; vbi virtus agentis maior, & minor patiētis. Si iustam humanorum staturam attingent, mouebunt: quamuis non æquè facilè vt propria, quæ informarunt aliquando; propterea quod maior sit vis Spirituum informantium & mouentium, quàm mouentium tantum, & non informantium. Sit hoc vndecimum.

38. Præterea in hoc Spirituum corpora mouentium motu, non illa mouendi ratio seruetur, qua in corporibus propriis. Hic ita mouent Spiritus, vt parte vna mota, eadem aliam impellant & moueant: vbi ita assumpta corpora mouent, vt tota simul pellant & promoveant. Hoc duodecimum.

39. Sed & hic corpora ita mouent, vt tamen non ipsi sint, qui eadem ne condant, atq; dissoluantur, conseruent, quod ibi præstant. Quemadmodum enim dum corpora informant, eadem virtute illa, qua informant, conseruant; ita hic quia corpora nec informant, nec formant; non ipsi sunt, qui conseruant, sed illi, qui eadem formant, Spiritus. Sit hoc decimum tertium.

40. Cæterum, quia corpora hæc Spiritus mouere possunt idcirco quæcunque cum hoc motu coniuncta esse possunt, idem Spiritus prestare valent, eademq; ipsis Spiritibus authoribus rectè tribuntur. quod decimum quartum Assertorum loco volumus esse affectum. Neque hoc mirum. Corporibus his tanquam instrumentis vtuntur Spiritus, quemadmodum ergo quæcunque per instrumenta fiunt, præcipuo agentis; ita quæ per horum corporum motum; ipsis Spiritibus, qui corpora mouent, tribuenda sunt.

41. Quæ verò hæc? Ad tria genera prima reuocantur omnia, quædam percipiuntur visu: quædam auditu: quædam tactu. Visu percipiuntur ipsa corpora, corporum quantitas, colores, figuræ atq; motus. Auditu strepitus, tumultus, clamores, gemitus, & his similia. Tactu impulsus, tractus, verbera, & quæ eiusdem sunt generis. Possunt

quædam percipiuntur visu: quædam auditu: quædam tactu. *Visu* percipiuntur ipsa corpora, corporum quantitas, colores, figuræ atq; motus. *Auditu* strepitus, tumultus, clamores, gemitus, & his similia. *Tactu* impulsus, tractus, verbera, & quæ eiusdem sunt generis.

Possunt igitur *visum* mouere Spiritus humani. Quamuis enim ipsi colorem, figuramque, quæ visus obiecta sunt, non forment; secum tamen afferunt, & oculis viuientium ingerunt: & quia hæc species sui in sensibus relinquunt; hoc ipso Spiritus videri, rectissime dici possunt, *visum*que mouere. 42.

Possunt *excitare tumultus* atque strepitus. Quia sua, quæ circumferunt, possunt aliis allidere corporibus; ita vt inter vtraque interceptus aer ruptus, pressusque strepitum reddat. Possunt & arreptis instrumentis, non minus atque fabri, alia corpora *pulsare*. Possunt aeris commotione in ipsis, quæ circumferunt, corporibus, sibilos, sonos, aliaque quæ auditum afficiunt, producere. 43.

Et hæc possunt in sensu destituta corpora. Possunt quoque in illa, quæ sensu sunt prædita. vt ob id hîc verè dici possit Spiritus hos sensus afficere: & nunc dolorem parere, nunc voluptatem afferre; non minus, quàm viuientium adhuc corpora in viuentibus hæc efficiunt. 44.

Discrimen nihilominus aliquod est inter tria hæc; quæ sensibus percipiuntur, & humanis authoribus per assumpta corpora fiunt, rerum genera. Nam quæ sub *visum* cadunt, semper ipsis Spiritibus possunt tribui. quæ *auditum* atque *tactu* non semper. Explico. Quotiescunque oculis viuientium corpora sua Spiritus obiiciunt, *visum* ipsi per se, absq; alterius Spiritus subsidio mouere dici possunt. At non quotiescunque audiuntur tumultus: non quotiescunque aliquid à similibus corporibus viuentes patiuntur, hæc in solos Spiritus humanos, qui in corporibus degunt, sunt referenda. Possunt esse tanti tumultus, vt humanas vires superent. Possunt esse molestiæ tam graues; & vis illata tanta, vt superiorum Spirituum operam, industriamque requirant. Sunt suæ certæ atque definitæ vires Spirituum in his corporibus: quæ ob id non quoscunq; sed sibi respondentem effectum producere valent. Vt cum verè hic omnia, quæ possunt, re ipsa præstent, sequè.

xi Capite explicandum erit.

N

CAP.

Ostenditur quæ ex ijs rebus, quæ in molestijs atq;
infestationibus Spirituum, viuentes percipi-
unt, Spiritibus Angelicis tribuenda
sint, & non humanis: quamuis
humani illarum videantur
esse authores.

1.

Inquisitum est, quid in molestijs, quæ per Spiritus viuentibus
afferuntur, humanis Spiritibus tribui possit. Quia verò exiguum
est illud, non abs re fuerit, si doceamus, *Quinam reliquarum,*
quæ afferuntur, molestiarum, sint authores. Parum enim est scire qui
ipsarum authores non sint, multum, nosse qui sint.

2.

Et quidem si rationi consentanea sunt, & à vero non aliena,
quæ superiori Capite sunt dicta, expedita hic est responsio. Con-
cedendum enim est, *omniū, quæ ab humanis Spiritibus non efficiuntur, An-*
gelos (vtrum bonos vel malos, postmodum discutietur) authores
esse. Quid ita? quia de molestijs, quæ Spiritus afferunt, tota Dispu-
tatio est. Spirituum autem horum duo tantum sunt genera: sunt alij
Angelici; alij humani. (de Deo hic nihil.) Quæ igitur ab humanis,
non fiunt, prorsus necesse est, fiant ab Angelicis.

3.

Verumenimverò quia quædam hic difficultatem habent; res
etiam digna est, quæ diligentius discutiatur; opere pretium fecerim-
us, si omnes molestandi modos, quos superiori Capite percurri-
mus, hic relegamus, & in singulis non *quid possint, sed quid præsent:*
Spiritus Angelici, explicemus.

4.

Nam si quid *possint* queratur, brevis responsio est: *Omnes omni-*
no molestandi rationes, quocunq; modo illæ percipiuntur, Angelos posse ha-
bere authores. Possunt Angeli sensus exteriores, immutare. Possunt i-
maginationem hominis variis simulachris imbuere, mirabilesque
affectiones excitare. Possunt strepitus & tumultus edere. Possunt
viuentes protrudere, impellere, retrahere. Possunt denique vulnera
infligere, atq; ad eam mortem ipsam afferre.

5.

Atque quemadmodum hæc in his tumultibus, locisque in-
festis, *possunt:* ita multo plura *per se simpliciter possunt.* quæ quoniã
fidem humanam quasi superant, hæc, quæ diximus, iis authoribus
feri posse dubium nemini esse debet. Et quæ illa, ad duo genera re-
uocari